

кожного окремого випадку, при яких буде досягатись мета індивідуалізації та пропорційності захисту права в дусі норм Європейського права.

Зазначені положення вказують на необхідність подальших досліджень в сфері організації та провадження адвокатської діяльності щодо представництва інтересів та захисту прав і свобод громадян.

Література:

1. Єфанова Н. С. Адвокат у цивільному процесі – основні принципи та завдання. URL: <https://clck.ru/ADzJo>

2. Манько Д. Г. Юридичні технології та алгоритми формалізації права у вимірі юридичної діяльності : монографія. Одеса : Фенікс, 2019. С. 171.

3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

4. Святоцький О. Д., Михеєнко М. М. Адвокатура України : навч. посіб. Київ : Ін Юре, 1997. С. 12.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Бродзь А. С.

*студент факультету менеджменту і права
Вінницький національний аграрний університет*

Марченко О. М.

*студент факультету менеджменту і права
Вінницький національний аграрний університет*

*Науковий керівник: **Опольська Н. М.***

доктор юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри права

Вінницький національний аграрний університет

м. Вінниця, Україна

Нині в Україні активно розвивається ринок земельних відносин. Особливо актуально питання відносин у земельній сфері постає у зв'язку із прийняттям Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» [1]. Оскільки земля є важливим державним ресурсом, то за умов недосконалої правової бази, не здійснення належного контролю у цій сфері, можливими

стають злочинні дії щодо незаконного привласнення та перерозподілу земельних ресурсів. Особливо сприяє цьому корумпованість державних посадовців та представників органів місцевого самоврядування, часткове регулювання відносин у цій сфері та ін. У результаті таких дій відбувається незаконне заволодіння землею, криміналізація земельного ринку, що призводить до заподіяння збитків державі та громадянам України.

Існуючий стан спонукає до виправлення ситуації і розробки дієвої стратегії щодо попередження злочинності в сфері земельного ринку. Теоретичними засадами для вивчення питання щодо злочинності в сфері земельних відносин є праці таких вчених, як: М. М. Алексійчук, Ю. В. Баулін, А. К. Бекряшев, В. І. Василичук, В. О. Глушков, В. М. Дрьомін, А. М. Ізвіта, О. В. Козаченко, В. В. Коряк, О. М. Литвинов, А. М. Мірошніченко, В. І. Осадчий, Є. Л. Стрельцов, О. С. Тарасенко, В. І. Шакун, Л. П. Скалозуб та інших фахівців з права. Питання кримінально-правової охорони земель висвітлюються у наукових роботах вчених: А. Т. Булавінцева, В. М. Єгоршина, В. В. Колесникова, Р. О. Мовчана, О. С. Тарасенка, Б. В. Яценка та інших дослідників.

Аналіз державної політики свідчить про необхідність вдосконалення системи правового регулювання в земельній сфері, створення нормативно-правових актів з упорядкування діяльності з обігу земель, вдосконалення функціонування земельного ринку, забезпечення відповідними органами державної влади та місцевого самоврядування заходів щодо безперешкодного набуття прав на земельні ділянки усіма зацікавленими особами у межах норм законодавства, забезпечення правового захисту учасників земельного ринку і здійснення заходів щодо попередження злочинів у сфері земельних відносин.

Проблема потребує комплексного вирішення, у першу чергу на законодавчому рівні. Тому задля підвищення ефективності дій у напрямі попередження злочинності в сфері земельного ринку необхідно внести зміни до статті 232-2 «Розголошення або приховування інформації при проведенні земельних торгів» Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за навмисне розголошення або приховування інформації про здійснення операцій на земельному ринку, яка може мати суттєве значення для змісту угоди і завдати вагомої шкоди правам або інтересам учасників здійснюваних операцій. Статтю 232-4 «Реєстрація незаконних правочинів із землею» доповнити змістом про посилення відповідальності з боку службових осіб за здійснення корисливих дій щодо реєстрації завідомо незаконних правочинів із землею або прав на землю, внесення до Державного земельного кадастру завідомо неправдивих відомостей, заниження розцінок платежів тощо [2], [3].

Відповідно досліджень, серед осіб, які вчинили злочини в сфері землекористування 21,5 % становлять керівники приватних підприємств, 17,86 % – держслужбовці вищої ланки влади, 16,74 % – голови сільських, селищних рад та їх заступники, 10,1 %, – службові особи органів Держкомзему, Держземінспекції і 4,4 %.– працівники районних, міських, обласних державних адміністрацій [4]. У зв'язку з цим є необхідність внесення змін до Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» [5] з метою окреслення процедури звільнення з посад службовців, котрі вчинили корупційні дії під час здійснення операцій у сфері землекористування, а також реалізовувати як громадський моніторинг за дотриманням положень цього закону, так і вдосконалювати діяльність оперативних підрозділів з виявлення злочинів у сфері земельного ринку, зокрема у напрямі вивчення та аналізу документального супроводу угод із земельними ділянками та прийнятих рішень владними органами; активізації оперативно-розшукових заходів [6]. Також необхідно встановити кримінальну відповідальність за порушення органами та посадовими особами місцевого самоврядування процедури оформлення державних актів на право власності на земельну ділянку, застосування так званих «тінювих схем» [7], [8].

З метою недопущення правопорушень у цій сфері є потреба вдосконалення діяльності контролюючих та правоохоронних органів з виявлення та розслідування злочинів у земельній сфері.

Потребує розробки і механізм забезпечення компенсації шкоди фізичним та юридичним особам, територіальним громадам, державі, заподіяної у результаті неправомірних дій у сфері земельних відносин.

Врегулювання потребує і питання щодо використання та охорони земель, зміни їх цільового призначення.

Аби упередити здійснення правопорушень у царині земельних операцій також варто розробити комплекс заходів щодо дій посадових осіб, які б включали, зокрема, забезпечення прозорості дій посадовців; спрощення процедур отримання земельних ділянок, чітке визначення меж населених пунктів, остаточну інвентаризацію земель державної власності, виправлення існуючих похибок і помилок, проведення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів тощо, що б унеможливило хабарництво [9].

Отже, існуючі в Україні заходи щодо попередження злочинів у сфері земельних відносин потребують вдосконалення. Сформульовані нами рекомендації та пропозиції можуть бути використані з метою подальших досліджень у цій царині, реалізації попереджувальної та контролюючої діяльності, а також удосконалення законодавчої бази щодо правового регулювання відносин у сфері земельного ринку.

Література:

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення». Статті 130-131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#n9>.
2. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
3. Ізовіта А. М. Вивчення та попередження злочинності в сфері земельного ринку в Україні. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Одеса, 2014 URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/50595196.pdf>.
4. Пустовіт В. А. Посадова злочинність у сфері земельних відносин: пошук шляхів протидії // Боротьба з організованою злочинністю (теорія і практика) : наук.-практ. журнал; Міжвід. наук.-досл. центр з проблем боротьби з орг. злоч. при РНБО України. № 1 (29), 2013. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.
5. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції». URL: https://minjust.gov.ua/m/str_36096.
6. Мовчан Р. О. Про систему злочинів в системі земельних відносин // Юридичний науковий електронний журнал. Донецький національний університет ім. В. Стуса. № 4, 2018. URL: http://lsei.org.ua/4_2018/38.pdf.
7. Тарасенко О. С. Способи вчинення корупційних діянь у сфері земельних відносин // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) : наук.-практ. журнал; Міжвід. наук.-досл. центр з проблем боротьби з орг. злоч. при РНБО України. № 27. 2012.
8. Протидія злочинам у сфері економіки: метод. рек. / Скалозуб Л. П., Коряк В. В., Сливенко В. Р., Василичук В. І., Алексійчук М. М. ; [за заг. ред. О. М. Джужи]. К., 2012.
9. Ізовіта А. М. Вдосконалення правових основ діяльності із запобігання корупції в сфері земельного ринку / А. М. Ізовіта // Сучасні тенденції розвитку юридичної науки та практики: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Львів, 20-21 грудня 2013 р. Львів : У 2 частинах. Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2013. Частина II. URL: <https://core.ac.uk>.